

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 55/23

Luksemburgā, 2023. gada 30. martā

Tiesas spriedums lietā C-5/22 | *Green Network* (Izdevumu atmaksāšanas rīkojums)

Valsts elektroenerģijas regulatīvajām iestādēm var būt pilnvaras pieprasīt elektroenerģijas uzņēmumiem atmaksāt summas, kas iekasētas, pārkāpjot patērētāju tiesību aizsardzības prasības

Patērētāju tiesību aizsardzība ietilpst šo iestāžu uzdevumos

2019. gadā *Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente* (Enerģētikas, tīklu un vides regulatīvā iestāde, Itālija) uzlika Itālijas elektroenerģijas un dabasgāzes sadales sabiedrībai *Green Network* administratīvo naudas sodu 655 000 EUR apmērā par tarifu pārskatāmības pienākumu neizpildi. Šī iestāde arī uzdeva *Green Network* atmaksāt saviem galalietotājiem summu 13 987 495,22 EUR, kas to rēķinos bija norādītas kā administratīvās pārvaldības izmaksas, piemērojot līguma noteikumu, kuru šī iestāde bija atzinusi par prettiesisku.

Pēc tam, kad *Green Network* bija neveiksmīgi apstrīdējusi šo lēmumu administratīvajā tiesā, tā iesniedza apelācijas sūdzību *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija), kurā tā norādīja, ka Itālijas tiesībās paredzētās valsts regulatīvās iestādes pilnvaras pieprasīt klientiem rēķinā norādīto summu atmaksu ir pretrunā Direktīvai 2009/72¹.

Šajā kontekstā *Conseil d'État* Tiesai uzdeva divus prejudiciālus jautājumus par Direktīvas 2009/72 37. panta 1. un 4. punktu par regulatīvo iestāžu pilnvarām un tās I pielikumu, kurā noteikti pasākumi, kas dalībvalstīm jāveic, lai aizsargātu patērētājus.

Spriedumā Tiesa precizē, ka Direktīvas 2009/72 37. panta 1. punkta i) un n) apakšpunktam² un 4. punkta d) apakšpunktam³, kā arī tās I pielikumam nav pretrunā tas, ka dalībvalsts valsts regulatīvajai iestādei piešķir pilnvaras likt elektroenerģijas uzņēmumiem atlīdzināt saviem galalietotājiem summu, kas atbilst atlīdzībai, kuru tie ir samaksājuši kā "administratīvās pārvaldības izmaksas", piemērojot līguma noteikumu, ko šī iestāde ir atzinusi par prettiesisku. Tas tā ir arī tad, ja šis atmaksāšanas rīkojums nav pamatots ar šo uzņēmumu sniegtā attiecīgā pakalpojuma kvalitātes apsvērumiem, bet gan ar tarifu pārskatāmības pienākumu pārkāpumu.

Tiesas vērtējums

Tiesa vispirms norāda, ka, lai sasniegtu Direktīvas 2009/72 mērķus, tā pieprasa, lai dalībvalstis to valsts regulatīvajām iestādēm piešķirtu plašas prerogātas elektroenerģijas tirgus regulēšanas un uzraudzības jomā, it

¹Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/72/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (OV 2009, L 211, 55. lpp.).

²Šīs tiesību normas attiecīgi skar regulatīvo iestāžu uzdevumus saistībā ar pārskatāmības pienākumu ievērošanu un patērētāju tiesību aizsardzību.

³Šajā tiesību normā ir paredzēts, ka regulatīvajām iestādēm ir pilnvaras piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas elektroenerģijas uzņēmumiem, kas nepilda saistības, kuras tiem izriet no Direktīvas 2009/72 vai no juridiski saistošiem un piemērojamiem regulatīvās iestādes lēmumiem, vai ierosināt, lai kompetenta tiesa piemēro šādas sankcijas.

īpaši patērētāju tiesību aizsardzības nodrošināšanas mērķiem.

Turpinājumā tā norāda, ka Direktīvas 2009/72 37. pantā par regulatīvās iestādes uzdevumiem un pilnvarām nav minētas pilnvaras pieprasīt elektroenerģijas uzņēmumiem atmaksāt visas summas, kas saņemtas kā atlīdzība par līguma noteikumu, kurš tiek uzskatīts par prettiesisku. Tomēr tas, ka Direktīvas 2009/72 37. panta 4. punktā ir izmantota frāze “regulatīvajai iestādei ir vismaz šādas pilnvaras”, norāda, ka šai iestādei var tikt piešķirtas pilnvaras, kas nav tieši minētas 37. panta 4. punktā, lai tā varētu pildīt šīs direktīvas 37. panta 1., 3. un 6. punktā minētos uzdevumus.

Turklāt elektroenerģijas uzņēmumiem noteikto pārskatāmības pienākumu ievērošana un patērētāju tiesību aizsardzība ietilpst minētās direktīvas 37. panta 1., 3. un 6. punktā paredzētajos valsts regulatīvo iestāžu uzdevumos.

Līdz ar to Tiesa konstatē, ka **dalībvalsts šādai iestādei var piešķirt pilnvaras likt šiem uzņēmumiem atmaksāt summas, ko tie ir saņēmuši, pārkāpjot patērētāju tiesību aizsardzības prasības**, it īpaši tās, kas attiecas uz pārskatāmības pienākumu un rēķinu precizitāti.

Šādu interpretāciju neatspēko tas, ka Direktīvas 2009/72 36. pantā būtībā ir paredzēts, ka valsts regulatīvā iestāde veic vajadzīgos pasākumus “ciešā sadarbībā ar citām atbilstīgām valsts iestādēm, tostarp konkurences iestādēm, un, neskarot to kompetenci”, vai ka šīs direktīvas 37. panta 1. punkta n) apakšpunktā ir ietverta frāze “kopā ar citām attiecīgajām iestādēm”.

No šīm tiesību normām neizriet, ka tādā gadījumā kā pamatlietā tikai viena no šīm citām valsts iestādēm var uzdot atmaksāt summas, kuras elektroenerģijas uzņēmumi ir nepamatoti iekasējuši no galalietotājiem. Gluži pretēji – vārda “tostarp” izmantošana nozīmē, ka šāda apspriešanās ir nepieciešama tikai tad, ja pasākums, kura īstenošana ir paredzēta, var ietekmēt citas valsts kompetentās iestādes.

Visbeidzot Tiesa precizē, ka, ciktāl patērētāju tiesību aizsardzība un pārskatāmības pienākumu ievērošana ietilpst Direktīvas 2009/72 37. pantā norādītajos uzdevumos, nav nozīmes, kāda iemesla dēļ elektroenerģijas uzņēmumam tiek uzdots veikt atmaksu tā patērētājiem, lai izpildītu kādu no šiem uzdevumiem.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns sprieduma [teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Palieciēt ar mums!

